

Besvikelsen

Men året kom och gick, och Jesus kom inte tillbaka. 1844 blev känt som den stora besvikelsen. Liksom Jesus lärjungars hopp hade krossats när den som de trodde skulle bestiga tronen och krossa romarna spikades upp på ett kors, så hade adventisternas hopp gjort detsamma. Många gav upp tron helt och hållet. Bland andra bröt fanatism ut. Människor började sätta nya datum. Vissa påstod att Jesus hade kommit tillbaka, men inte på det sätt som Bibeln säger. Efter Rashtis död mynnade Shaykhi-rörelsen ut i att efterföljarna började leta efter Mahdi. Siyyid Ali Muhammed en man från Shiraz i Iran utropade sig själv som Mahdi och hans efterträdare Bahauallah menade sig vara Kristus som återvänt för att skapa fred på jorden. Många shaykister trodde på honom och idag har den s.k. Bahairörelsen ca 6-7 miljoner efterföljare.

Tre världsvida budskap

Men det fanns vissa som fortsatte studera Skrifterna för att försöka förstå. Det profetiska budskap som roparna, milleriterna, shaykisterna och de andra hade förkunnat för världen var den första ängelns budskap: "stunden för hans dom har kommit" (Upp. 14:6-7). Milleriterna upptäckte snart att domen och Jesus återkomst var två skilda händelser. Att domen hade börjat skulle förkunnas till hela världen innan Jesus kom tillbaka på himlens moln (Upp. 14:7, 14). Men de märkte också att ytterligare två budskap från himlen skulle gå ut till världen innan Jesus återkomst (Upp. 14:8-12). Dessa budskap inkluderade ett kall att hålla "fast vid Guds bud och tron på Jesus." (v.12). De insåg att Jesus inte upphävt något av de tio budorden (Matt. 5:17-18) och att sabbatsbudet därför fortfarande måste vara i kraft (2 Mos. 20:8-11). Sanningen är att varken de kristna eller muslimerna var redo för Jesus återkomst 1844. De kristna hade övergivit många bibliska läror, inklusive sabbatsbudet. Muslimerna höll inte heller sabbatsbudet, trots att även Koranen fordrar det (2:65). De saknade också en förståelse för vad "tron på Jesus" innebär. Det är inte vid ett specifikt datum (Matt. 24:36) utan först när dessa tre profetiska varningar nått ut till hela världen kommer Jesus tillbaka (Matt. 24:14). Milleritrörelsen i USA mynnade ut i Sjundedagsadventistsamfundet, ett snabbt växande trossamfund som idag har ca 20 miljoner medlemmar i hela världen. De firar sabbaten och väntar på att Jesus ska komma tillbaka. De ser som sin enda uppgift att sprida evangeliet om Jesus i ljuset av de tre änglarnas budskap och därigenom påskynda hans återkomst (2 Pet. 3:12). Är du villig att vara en del av denna världsvida adventrörelse?

ISLAM, BIBELN OCH ÄNDENS TID

03

Islam och Adventväckelsen

Vi har i vårt förra möte etablerat att alla de abrahamitiska religionerna refererar till samma Gud (Abraham, Isak och Jakobs Gud) i sin tillbedjan, trots att de har olika uppfattningar om den Gudens karaktär och vilja. Vi har också sett att det enligt Bibeln skulle ske ett avfall inom kristendomen där majoriteten av kristna skulle vägra underordna sig Guds bud. Men det skulle också finnas en trogen grupp i ändens tid som lyder Gud och tror på Jesus (Upp. 12:17, 14:12).

Jesus återkomst

I tvåtusen år har människor trott på och längtat efter ändens tid då Jesus ska komma tillbaka. När Jesus var på jorden gav han själv lärjungarna löftet att han "går och bereder plats" åt dem för att sedan komma tillbaka och ta dem till sig (Joh 14:3). När ska det ske och hur? För det första kan vi från Bibeln förstå att Jesus återkomst kommer innebära hans verkliga, fysiska och personliga nedstigning mot jorden (Apg. 1:11). Jesus återkomst kommer inte vara någon osynlig, metaforisk, andlig närvaro. Faktum är att Bibeln säger att "varje öga skall se honom" (Upp. 1:7 se även Matt. 24:27-30). Vissa tror att Jesus kommer tillbaka osynligt och rycker upp de troende till himlen för att de ska slippa vedermodan. Men det är inte bibliskt. Jesus kommer med "alla sina änglar" (Matt. 25:31) för att hämta hem de som lagt sin tilltro på Jesus (Matt. 24:31). Jesus återkomst kommer även att vara mycket högljudd. De som dött i Kristus kommer att uppväckas ur graven och tas hem: "Ty när en befallning *ljuder*, en ärkeängels röst och en Guds *basun*, då skall Herren själv stiga ner från himlen. Och först skall de som dött i Kristus Jesus uppstå. Därefter skall vi som lever och är kvar ryckas upp bland moln tillsammans med dem för att möta Herren i rymden. Och så skall vi alltid vara hos Herren." (1 Thess. 4:16-17; se även 1 Kor. 15:51-53) Om vi har lagt vår tillit till Jesus är inte jordens undergång något att oro sig över. Jesus kommer för att hämta hem sina älskade barn till en plats utan död, lidande, sorg och plåga (Joh. 14:1-3; Upp. 21:4).

Adventväckelsen

Även om tron på Jesus återkomst alltid har funnits i kristenheten så har världen aldrig skådat en liknande väckelse omkring detta ämne som i början av 1800-talet. Runt om i världen började människor, oberoende av varandra, förkunna att Jesus mycket snart skulle komma tillbaka. Manuel Lacunza, en f.d. jesuitpräst, predikade det i Sydamerika och resten av den katolska världen. Thomas Newton, Edward Irving och Edward Elliott var några av de mer kända brittiska teologerna som predikade om profetiorna och Jesus återkomst. Teologen Johann Bengel från Tyskland och schweizaren Louis Gaussen spred adventbudskapet i Mellaneuropa. I Skandinavien tändes facklan av den s.k. roparrörelsen. Då de vuxna var förbjudna av staten att predika tog barnen över. Tusentals barn mellan 4-15 år förkunnade att Domedagen var nära mellan åren 1840-1844. I Nordamerika fick adventväckelsen störts inflytande. En baptistbonde, och f.d. deist, vid namn William Miller, blev en ledande figur för väckelsen. Efter sin omvändelse läste Miller systematiskt genom Bibeln och när han stötte på en text som han inte förstod så jämförde han texten med andra parallelltexter tills han kände att han fått ett tillfredställande svar. Till sin förvåning upptäckte han att även de mest kryptiska profetiorna i Bibeln kunde förstås. Han kom så småningom fram till Daniel 8:14: "2300 kvällar och morgnar, sedan skall helgedomen renas och återställas." Dessa dagar skulle sträcka sig in i "ändens tid" (Dan. 8:17, 19, 26). De kunde omöjligt handla om bokstavliga dagar. Miller såg att en dag i profetiorna symboliserar ett bokstavligt år (Hes. 4:6, 4 Mos. 14:34). De 2300 dagarna handlade därför om 2300 år. Miller fann att startdatumet måste vara år 457 f.Kr. och att de därför slutar år 1844. Man trodde då att helgedomen var jorden. Så Miller tolkade helgedomens rening som att Jesus skulle komma tillbaka för att rena jorden med eld. Miller kunde även se att de flesta tecknen för Jesus återkomst hade uppfyllts (Upp. 6:12, Matt 24:29). Millers budskap fick enorm genomslagskraft. Miljontals tidskrifter trycktes upp och spreds till hela kontinenten. Tusentals predikanter från olika församlingar spred budskapet genom bl.a. massiva tältmöten. Hundratusentals omvände sig och döptes.

Josef Wolff predikar i Mellanöstern och Indien

Oberoende av rörelsen in USA hade Adventväckelsen ett av sina mest framträdande vittnen i Mellanöstern, Afrika och Indien. Hans namn var Joseph Wolff. Wolff föddes i Tyskland i en rabbinsk familj. Han tog emot Jesus efter att ha läst Jesaja 53 och studerade sedan teologi, arabiska och persiska. Därefter

reste han ut som missionär under 19 års tid. Han predikade evangeliet, profetiorna och Jesus återkomst för judar, kristna, muslimer och hinduer. Bland hans åhörare fanns kungar, shejkar, drottningar, shaher, muftis och även amerikanska presidenter. På sina resor blev han såld som slav, dömd till döden tre gånger, förföljd, utsvulten och drabbad av alla slags sjukdomar. Men inget kunna stoppa honom. Hans budskap var enkelt: "Jag förmanade dem att tro på att Herren Jesus Kristus är Guds Son, att han dött för våra synder på korset, att han uppstått igen och att han, enligt min övertygelse, som kommer från att läsa Danielsboken, kommer tillbaka år 1847" (*Monthly Intelligence*, dec. 1830, s. 181-182). Trots att han inte haft kontakt med Miller så placerade han slutet på de 2300 åren bara några år bort från Millers slutsats.

Arabvärlden förbereds på Jesus återkomst

Under sina resor upptäckte Wolff att många muslimer redan förväntade Jesus återkomst på 1840-talet. Han skrev: "Araberna i [Jemen] har en bok som de kallar Seera som talar om Kristi återkomst och hans regering i härlighet. De väntar att stora händelser skall inträffa år 1840." (*Journal of the Rev. Joseph Wolff*, s. 377). Den brittiske adventförkunnaren John Fry gjorde samma uträkning som Miller på de 2300 åren och skriver något mycket intressant: "Muhammedanerna i olika delar av världen har sina förväntningar riktade mot samma år – 1844 – som underligt nog råkar vara det 1260:e året av deras tidräkning..." (*Observations on the Unfulfilled Prophecies*, s. 370-371). Både shia- och sunnimuslimer väntar på att en eskatologisk gestalt vid namn Mahdi ska komma strax före världens undergång tillsammans med Jesus. Enligt imamiterna (den främsta grenen av shiaislam) är Mahdi den 12:e imamen som försvann år 260 (AH) men som, enligt vissa tolkningar av haditherna och Koranen 22:47 och 35:2, skulle återkomma 1000 år senare. 1000 islamiska år (som baseras på månen och inte solen) från år 873/874 e.Kr. råkar bli år 1844 – samma datum som de adventkristna förväntade att Jesus skulle komma tillbaka. En känd shiateolog i början av 1800-talet vid namn Shayk Ahmad al-Ahsa'i grundade en islamsk messiansk adventrörelse som fick namnet shaykism. Den spreds vida omkring i Irak och Iran och fick efterföljare bland den lokala befolkningen såväl som bland religiösa ledare, affärsmän och politiska ledare. Hans efterträdare Sayed Kazim Rashti fortsatte leda rörelsen tills han dog år 1844. Strax innan sin död hade han antytt att den utlovade Mahdi (följd av Jesus) skulle komma i samband med att han dog. Förväntningarna om Jesus återkomst år 1844 var alltså stora även inom Islam.